

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลระเริง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
Public participation District Development Plan
Case study Subdistrict Administrative Organization Rareing District
Wang nam Khiao, Nakhon Ratchasima

ปรัชญา ศิลปะ¹

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลระเริง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเมื่อพิจารณาในด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมากในด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน แผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This study was purposed aims to 1) study of public participation district development plan in sub-district administrative organization. 2) compare public opinion on participation district development plan in sub-district administrative

¹ คณะนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

organization classified by sex, age and education. 3) study the suggestions for participation district development plan in sub-district administrative organization, case study sub-district administrative organization Rareing District Wang nam Khiao, Nakhon Ratchasima, which including 4 sides are participate for decision, participate for operating, participate for earning the benefits, participate for evaluation by used the inquired form. The statistic that used to analyze the data are frequency, percentage, means when considered by personal characteristic of the response, participate for evaluation, opinion of participation of the public for evaluation was in a much level. Participate for earning the benefits; the opinion of public about participates for evaluation was in a much level. Participate for operating; the opinion of public about participates for evaluation was in a much level.

Keywords : Public participation, District Development Plan, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารงาน และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง โดยเฉพาะเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น (เกศิณี พรหมตัน, 2550: 2)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรรายได้ทั้งที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองและรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุดการวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและ

อนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในเวลาที่กำหนดมีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผนงาน โครงการนั้นจะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใสและพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐประชาชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558: น.13)

องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการจัดระบบบริการสาธารณะต่างๆ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่มีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ข้างคนในชุมชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะชุมชนในชนบท จุดมุ่งหมายในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นมาเพื่อดูแลทุกข์สุข และให้บริการแก่ประชาชนในระดับหมู่บ้านภายในเขตตำบลแทนรัฐบาลหรือส่วนกลาง ที่ไม่สามารถเข้ามาดูแลและจัดการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ปัญหาเรื้อรัง และไม่สามารถเข้ามาทำการพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง รัฐบาลจึงได้มอบอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่นปกครองบริหารจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองได้ด้วยตัวเอง ทั้งนี้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 โดยกำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องนำแผนพัฒนาตำบลมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณจ่ายจริง การจัดทำแผนพัฒนาตำบลเป็นหน้าที่ที่แต่ละท้องถิ่นต้องจัดทำและเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลระเรียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ผลที่ได้จากการวิจัยจะได้นำไปปรับปรุงการดำเนินงานบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและประโยชน์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลระเรียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลระเรียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
ระเริง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานของการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลระเริง
อำเภอวัง น้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

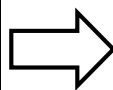
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องในความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมใน
การจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดทำ
แผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลระเริง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์
การบริหารส่วนตำบล โดยมีกรอบแนวคิดที่มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบลระเริง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรต้น

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 ระดับการศึกษา
2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล
3. ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน
ตำบล

ตัวแปรตาม

- การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
จัดทำแผนพัฒนาตำบล
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล
ระเริง อำเภอวังน้ำเขียว
จังหวัดนครราชสีมา
- 1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - 2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
 - 3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
 - 4.การมีส่วนร่วมในการติดตาม
ประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายมุ่งเน้นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของ องค์การบริหารส่วนตำบลระเริง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่สามารถมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลระเริง เป็นกรณีศึกษาในการศึกษาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์จากประชาชนโดยการเก็บแบบสอบถามในท้องถิ่น ในเขตรับผิดชอบ ของ ตำบลระเริงใน 4 ประเด็นหลัก คือ 1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4.การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลระเริง จำนวน 375 คน โดยกำหนดขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยใช้ตาราง Taro Yamane (ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์, 2538)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48 กลุ่มตัวอย่างอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 41 การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 32 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบแต่ละด้านพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก หากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อยพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมคิดเพื่อกำหนดประเด็นหลักการพัฒนาแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ร่วมกำหนดนโยบายวางแผน กำหนดโครงการหรือวางแผนงาน และ ร่วมประชุมเมื่อมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนรวม

ด้านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก หากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อยพบว่าได้รับผลประโยชน์จากโครงการ กิจกรรมในแผนพัฒนาตำบล ได้รับผลประโยชน์จากการร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ร่วมผลักดันโครงการทำแผนพัฒนาหรือโครงการจำเป็นเร่งด่วนจากแผนพัฒนาไปทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และ ได้รับคุณภาพชีวิตดีขึ้นเมื่อแผนพัฒนาตำบลได้ดำเนินการแล้ว

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก หากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อยพบว่าร่วม

ประชาคมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาตำบล ร่วมในกระบวนการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็น คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และ ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก หากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจาก มากไปหาน้อยพบว่า ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาตำบล ร่วมติดตามโครงการ กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาตำบล รับทราบการสรุปผลการดำเนินงาน การ ประเมินผลการพัฒนา ร่วมติดตามประเมินผลแผนพัฒนาตำบล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพิจารณาในด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการมีส่วนร่วม ร่วมในการประเมินผล ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมากในด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล อยู่ในระดับมาก ด้านการมี ส่วนร่วมในการดำเนินการความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วม ประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการสร้างกระบวนการสรุปประเด็นที่สามารถ นำเสนอความต้องการของท่านหรือชุมชนให้ได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การ บริหารส่วนตำบล

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน ตำบลนั้นต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดทำแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวกับงาน ด้าน สาธารณูปโภค งานด้านศาสนา และงานด้านการศึกษา ให้กับประชาชนในท้องถิ่นให้ได้รับ ผลประโยชน์อย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการได้ ร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพราะคิดว่าจะทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นและประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ที่ องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ประชาชนสามารถเข้าไปเสนอ ความต้องการต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการในโครงการกิจกรรมต่างๆได้ดียิ่งขึ้น

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ควรมีการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น และได้มีการแต่งตั้งประชาชนเข้าเป็นกรรมการประเมินผลแผนงานหรือโครงการตามแผนพัฒนาและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ควรส่งเสริมบทบาทของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ชัดเจน ให้มีพลังที่เข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือชุมชนของตนเองได้ โดยมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน

2.2 ควรรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.3 ควรรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการรักท้องถิ่น รักถิ่นกำเนิดของตนเองโดยร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญและประชาชนได้รับประโยชน์ทั่วถึงกัน

2.4 กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีนโยบายในการกำหนดทิศทางการปกครองท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีการปลูกจิตสำนึกประชาชนในท้องถิ่นเป็นแกนหลักของการพัฒนาการโดยเข้ามามีส่วนร่วม และปลูกจิตสำนึกในภูมิปัญญาท้องถิ่นและยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบรางวัล ทั้งการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบรวมทั้งเรียนรู้ตามอัธยาศัย ตลอดจนการจัดส่งเสริมในเรื่องการอบรม สัมมนาให้ความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นสม่ำเสมอ ควบคู่กับการปฏิบัติจริงในการเข้ามามีส่วนร่วมที่จะพัฒนาท้องถิ่นด้วยความรัก ความผูกพัน ในศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน อันจะส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการจัดทำประชาคมเพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) คือร่วมในการคิดถึงปัญหา โดยระบุความต้องการของชุมชนจนเกิดโครงการ ระหว่างดำเนินการ (โครงการเริ่มต้นทำ) และการตัดสินใจดำเนินการ (โดยองค์กรของชุมชนหรือชาวบ้าน) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรต่างๆ การบริหารงานกิจกรรมและการประสานงานขอความช่วยเหลือ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านวัตถุ สังคม ของแต่ละบุคคล มีส่วนร่วมในการพยายามประเมินผล (Evaluation) ของโครงการที่ท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นไปด้วยพร้อมๆกัน

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 ควรมีการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง อาจจัดในลักษณะการฝึกอบรมการจัดทำแผนพับประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อที่ประชาชนจะได้รับทราบถึงการเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรออกเยี่ยมเยียนหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อพบประชาชนและรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่จัดทำไว้

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาสามารถกำหนดแนวทางเพื่อเป็นข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่มีลักษณะอย่างเดียวกันดังนี้

4.1 ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนัก ให้ความสำคัญ ประโยชน์ที่ได้รับต่อการที่ได้เข้ามาที่ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

4.2 ควรทำการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบภาพรวมของหน่วยงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ

บรรณานุกรม

- Yamane, T. Statistics. (1973). An Introductory Analysis. Singapore : Herper, and Low.
- เกศิณี พรหมตัน. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบลแม่ใจ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. (การเมืองการปกครอง). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คู่มือจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. (2547). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดง.
- คู่มือจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. (2548). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง.
- ดวงเดือน นกหวี. (มปป.). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลภูเก็ต. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย.
- ทวี พันธวาริณี. (2537). การปกครองท้องถิ่น. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2539). นโยบายการวางแผน: หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ประทาน คงฤทธิ์ ศึกษา. (2526). ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พะยอม วงษ์สารศรี. (2542). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภา.
- มหาดไทย, กระทรวง. (2548). ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548.